

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 3

Fylke: Akershus

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Aurskog

Emne: Brynet

Bygdelag: Aurskog

Oppskr. av: Øyvin Ribsskog

Gard:

(adresse): Aurskog

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Gbr. Karl Slorbak, ca. 80 år., Aurskog.

SVAR

2. Foldvalsetra i Nes har kleberstein som det kan lages bryner av. Ikke alminnelig blir gjort.
5. Unntakingsvis, ble kalt "senne." Brukes ikke nå. Sto heime ved huset.
6. Unnlater så lenge som mulig.
7. Først bryne, så smekastikka (smekastikka lagd av eik tynnestaver, finhøvles. Hakket tett i tett med kniv-odden og hadde på finsand, som satte seg i småhakka. Da "saug" stikka seg fast på ljaeggen når smeka. Hadde med heimefra.
8. Forskjellig.
10. Brynebott, som oftes av never.
12. På høgge lår, festet i seleknappen.
13. Olje på barberkniv, ikke på lja.
15. Har vært ordtak. -Og: Brynesverte skal ha vært gilt mot vorter på fingerne.

Arnold Hole:

1. Hein, var fint bryne som ble brukt på barberkniver og når en sklle ha en kniv riktig skarp.
2. Kunstbryner. 3. Ja. 5. Nei.
6. Var alm. å slipe hver økt, på slipestein. På jordet ble brukt smekastikke. Når fant homlebol, hadde honning på trestikka og strødde finsand (sjøsand fra Tunsjøen, Aurskog - hentet derfra når en var der å fisket ved St.Hans-tider og hadde da sanda i en stripose, som var tatt med for bruken) på stikka. Hakket med knivspissen i stikka, så sand skulle sette seg.
7. Noen brukte 2 bryner, først det skarpe. Natursteinbryne. Smekastikka. -Mellom knaggene, på fransia av orvet, var det en bøyle(jern), som skaftet på stikka gikk ned i, og en topp på enden av smekastikka ble stukket inn i krampen. Der satt stikka under arbeidet. Det var om å gjøre å ha pene orv og smekastikker.
8. Tar av som regel. Mot seg. 9. Brynebutt.
13. Vatten på bryner. Sand på smekastikke.
17. Har vært brukt å legge det i stall-møkkahaugen om vinteren (brent hestegjødsel), da skulle stein bli lausere.

Aurskog, 30. septbr. 1948.

Øyvin Ribsskog
(Øyvin Ribsskog)

1938